Sami Tikkanen
Koulutuskuntayhtymän johtaja
Kotkan-Haminan seudun
koulutuskuntayhtymä
11.1.2023

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän ja Etelä-Kymenlaakson aikuiskoulutus Oy:n lausunto HE 293/2022 vp

Kotkassa luotsauskoulutusta järjestää Etelä-Kymenlaakson Aikuiskoulutus Oy (Ekami Consulting), joka on Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän 100 % omistama tytäryhtiö. Näin ollen Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä (Ekami) ja Ekami Consulting antavat yhteisen lausunnon. Ekami ja Ekami Consulting kiittävät mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Ekami pitää hyvänä ja tarpeellisena luonnoksen 7 §:ssä säädettyä mahdollisuutta Liikenne- ja Viestintävirastolle myöntää toistaiseksi voimassa oleva poikkeus velvollisuudesta käyttää luotsia alukselle, jonka pääasiallinen tehtävä on toimia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) tai ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisessa merenkulkualan koulutuskäytössä.

Luotsauskoulutusta järjestävä Ekami Consulting Oy katsoo, että kokonaisuutena muutos on tervetullut ja on laadullisesti hyvä, että tutkintoja vastaanottaisi jatkossa luotsaustoimintaa osaava henkilö. Lisäksi koulutuksen ja tutkintojen rakenteiden selkiyttäminen on erittäin tarpeellista ja muutos on siten hyvä. Luonnoksessa on kuitenkin tiettyjä koulutuksen kustannusrakenteeseen liittyviä tekijöitä, jotka tulee huomioida samalla kun luotsauslaki uudistetaan huolimatta siitä, että asia ei teknisesti ole osa luotsauslain uudistusta.

Merkittävä kustannus koulutuksen järjestäjille on simulaattorialueiden ylläpito. Väyliin, turvalaitteisiin ja/tai satamien konstruktioihin tulee viikoittain pieniä ja isompia muutoksia, kuten turvalaitteiden lisäämisiä, poistamista ja siirtämistä sekä uusia laitureita/laiturialueita. Ajettaessa simulaattorikoetta tai -harjoitusta, ajettavan väylän ja alueen on aina oltava ajan tasainen eli kaikki muutokset tulee olla tehty myös simulaattoriin. Tämä tehdään manuaalisesti erillisellä ohjelmistolla koulutuksen järjestäjän toimesta ja on työpanoksena merkittävä kustannuserä laadukkaan, luotseille soveltuvan simulaattorikoulutuksen järjestämisessä. Nykyisen lainsäädännön mukaan koulutuksen järjestäjä on tietyissä osa-alueissa ollut tutkinnon vastaanottaja (simulaattorikoe, luotsaussuunnitelma, peitepiirroskoe sekä kirjallinen koe). Tässä järjestelyssä on koulutuksen kulurakenne pystytty suunnittelemaan siten, että kokonaisuus on koulutuksen järjestäjälle kustannusneutraali. Jatkossa koulutuksen järjestäjiltä jää pois kustannustehokkaat osa-alueet ja siten simulaattorialueiden ylläpidon kustannus aiheuttaa merkittävän paineen simulaattoreiden käytön kustannusten huomattavalle nousulle nykyisestä tasosta, mikäli simulaattorialueiden ylläpidon kustannuksia ei osoiteta muulle taholle. Tämä tulee huomioida samanaikaisesti luotsauslain uudistuksen myötä, jotta vastuu kasvavista kustannuksista ei jää varustamoille tai luotsausyhtiölle. Kokonaisuudessaan alueiden ylläpidon vuotuiset kustannukset liikkuvat simulaattorialueiden määrästä riippuen kymmenissä tuhansissa

euroissa. Jatkossa tämä kustannus tulee kokonaisuudessaan sisällytettäväksi simulaattorikoulutusten hintoihin mikäli alueiden ylläpidon kustannuksia ei osoiteta muulle taholle.

Tämän lisäksi Ekami Consulting haluaa nostaa esiin luonnoksessa mainitun simulaattorin käyttöä valvovan asiantuntijan osaamisen. Luotsien simulaattorikokeeseen soveltuvien laadukkaiden simulaattoriharjoitusten tekeminen edellyttää hyvin vahvaa osaamista sekä simulaattorin ominaisuuksista että luotseilta vaadittavasta erityisosaamisesta ja lisäksi hyvää pedagogista osaamista. Ekami Consultingin näkemyksen mukaan on syytä joko lainsäädännöllä tai alemman asteisella sääntelyllä määrittää myös simulaattorin käyttöä valvovan asiantuntijan kriteerit. Vastuu simulaattorikokeessa käytettävien harjoitusten luomisesta tulee olla simulaattoriasiantuntijalla tutkinnon vastaanottajan antaessa tiedot siitä, mitä 37 §:ssä mainittujen asiakokonaisuuksien hallintaa simulaattorikokeessa erityisesti mitataan ja mitä väyliä aluksella suoritettavassa tutkintoajossa on ajettu.